

Europese
Commissie

Sociale ondernemingen en de sociale economie in de toekomst

Samenvatting en
aanbevelingen

Een oproep tot actie van de
deskundigengroep van de Commissie
inzake sociaal ondernemerschap
(GECES)

OKTOBER 2016

Neem voor meer informatie over GECES contact op met: Europese Commissie
Directoraat-generaal Interne Markt, Industrie, Ondernemerschap en Midden- en Kleinbedrijf, eenheid
F.2: GROW-SOCIAL-ENTERPRISE@EC.EUROPA.EU
Website van GECES: http://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises/expert-groups_nl

Europe Direct helpt u antwoord te vinden op uw vragen over de
Europese Unie.

Gratis nummer (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* De informatie wordt gratis verstrekt en bellen is doorgaans gratis, maar sommige operatoren, telefooncellen of hotels kunnen kosten aanrekenen.

JURIDISCHE MEDEDELING

Dit document is opgesteld voor de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteurs. De Europese Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

De Europese Commissie of personen die namens de Europese Commissie optreden, zijn niet aansprakelijk voor het gebruik dat eventueel van de volgende informatie wordt gemaakt.

Dit verslag valt buiten de verantwoordelijkheid van de financiële instellingen die erin worden vermeld.

© Europese Unie, 2016

Overneming met bronvermelding toegestaan.

Gedrukt in België, 2016

SAMENVATTING

De **sociale economie en sociale ondernemingen** vertegenwoordigen een fundamenteel nieuwe manier van zakendoen en zij kunnen, als zodanig, het sociaaleconomische landschap ingrijpend veranderen. In de afgelopen jaren is er een op samenwerking gebaseerde, circulaire economie ontstaan, waardoor weer mogelijkheden worden geboden voor de uitbreiding van sociaal ondernemerschap in Europa. De sociale economie en sociale ondernemingen spelen een steeds prominenter rol. Dit komt grotendeels door hun vermogen om een aantal van de belangrijkste uitdagingen aan te pakken waarmee Europa momenteel wordt geconfronteerd, met name de noodzaak om duurzame economische groei voor iedereen te stimuleren en banen te scheppen. Tegelijkertijd worden er meer specifieke doelstellingen door aan de orde gesteld, zoals de vluchtelingencrisis, de aantasting van het milieu en de noodzaak om grotere gelijkheid van mannen en vrouwen te bevorderen.

Dit verslag van de deskundigengroep van de Commissie inzake sociaal ondernemerschap (GECES) is **een oproep tot actie** aan de Europese Commissie, de lidstaten en de sociale ondernemingsorganisaties

Het is een pleidooi voor een **Europees actieplan voor de sociale economie en sociale ondernemingen**, dat een nieuwe impuls moet geven aan de bevordering van een **gunstig klimaat** waarin sociale ondernemingen en de sociale economie kunnen bloeien, waarbij wordt voortgebouwd op hun **kernwaarden**, zoals democratisch bestuur, sociale impact, innovatie, herinvestering van winst en de centrale plaats van de mens in de economie. In een dergelijk gunstig klimaat zullen sociale ondernemingen en de sociale economie zelfs nog effectiever zijn bij **het aanpakken van de hierboven vermelde uitdagingen** en bijdragen tot de totstandbrenging van een sociaal rechtvaardiger samenleving in Europa.

Overeenkomstig het mandaat van GECES richten de aanbevelingen zich voornamelijk op sociale ondernemingen. In veel gevallen zijn de aanbevelingen echter relevant voor organisaties van de sociale economie in bredere zin.

In het verslag wordt een **reeks belangrijke aanbevelingen** voor beleidsmakers voorgesteld ter ondersteuning van de ontwikkeling van **sociale ondernemingen en de sociale economie** als stuwende kracht voor inclusieve en invloedrijke economische groei. Het rapport is ingedeeld in **vier belangrijke thematische gebieden**.

Het eerste van deze gebieden behelst het onderzoek naar manieren om **de zichtbaarheid en erkenning van sociale ondernemingen daadwerkelijk te vergroten** en tot een beter begrip te komen van wat een sociale onderneming is. Op dit gebied worden drie aanbevelingen gedaan. In de eerste worden de Europese Commissie, de lidstaten en de sociale ondernemingsorganisaties verzocht duidelijker bewijsmateriaal te verzamelen voor de toegevoegde waarde van sociale ondernemingen en dit beter te communiceren, middels maatregelen betreffende gegevensverzameling,

de cocreatie van een EU-brede communicatiestrategie, de uitwisseling van knowhow en instrumenten op het gebied van het beheer van sociale impact, en de verbetering van de capaciteit om verslag uit te brengen over de maatschappelijke waarde van sociale ondernemingen. In de tweede plaats wordt, om een assertievere en meer gecoördineerde sociale ondernemingsgemeenschap te creëren, aanbevolen diverse en inclusieve representatieve netwerken te vormen die het mogelijk maken van synergieën te profiteren en wederzijds leren te bevorderen. Deze netwerken kunnen sociale ondernemingen op EU-niveau vertegenwoordigen en een cultuur van cocreatie bevorderen als het gaat om beleid dat gericht is op de sociale economie en sociale ondernemingen. Tot slot moet de Commissie, om een sterkere positie voor sociaal ondernemerschap in overheidsbeleid en maatregelen op alle niveaus te bevorderen, samen met de lidstaten en hun lokale en regionale autoriteiten, de sociale economie en sociale ondernemingen integreren in alle relevante beleidsmaatregelen, programma's en praktijken.

Gerichte maatregelen om dit doel te bereiken zijn onder meer de opnemng van sociale ondernemingen als in aanmerking komende entiteiten in alle relevante Europese financieringsprogramma's, de bevordering van de deelname van de sociale economie en sociale ondernemingen aan relevante Europese mobiliteitsregelingen, en de bevordering van wederzijds leren en capaciteitsopbouw tussen de regionale en lokale autoriteiten om geïntegreerde steunstrategieën te ontwikkelen.

Het tweede thematische gebied in het verslag heeft betrekking op de **ontwikkeling van een Europees economisch klimaat dat de sociale economie en sociale ondernemingen in staat stelt toegang te krijgen tot financiering**. De aanbevelingen op dit gebied gaan over de behoeften van sociale ondernemingen inzake capaciteitsopbouw, financiering en infrastructuur. Met name wordt aanbevolen meer middelen te verstrekken voor opleidingsprogramma's, starterscentra en tussenpersonen die op de behoeften afgestemde steun voor capaciteitsopbouw verlenen, waardoor sociale ondernemingen hun managementvaardigheden kunnen ontwikkelen en financiële duurzaamheid kunnen bewerkstelligen. Tot de concrete maatregelen om meer financiële middelen vrij te maken die beter afgestemd zijn op sociale ondernemingen, behoren voorlichting aan de bredere groep fondsenverstrekkers over de wijze van financiering van sociale ondernemingen, capaciteitsopbouw in de «impactgemeenschap», het verbeteren van de geschiktheid van sociale investeringen, het verminderen van belemmerende regels en het in kaart brengen van de bestaande belastingvoordelen voor investeringen in sociale ondernemingen om beste praktijken te verspreiden. Overheidsmiddelen moeten aan sociale ondernemingen toegewezen blijven worden en ook worden aangewend om particulier kapitaal aan te trekken, door investeringen in en het verminderen van de risico's van de financiering van sociale ondernemingen, alsook door de invoering van goede bestuursstructuren.

Om gemakkelijker een klimaat te kunnen ontwikkelen waarin sociale ondernemingen kunnen gedijen, zijn er enige belangrijke aanbevelingen gedaan met betrekking tot het **juridisch klimaat**

en het verschaffen van juridische en regelgevende kaders om de totstandbrenging en ontwikkeling van de sociale economie en sociale ondernemingen te stimuleren. Hier wordt aanbevolen dat de Commissie een zachte wettelijke maatregel voorstelt om de lidstaten te helpen bij het uitwerken van een geschikt kader voor de ondersteuning van de sociale economie en sociale ondernemingen. Voorts moeten grensoverschrijdende operaties worden gestimuleerd voor onderlinge maatschappijen en coöperaties, zodat zij het volledige potentieel van de interne markt kunnen benutten om hun activiteiten uit te breiden. Ook moeten overheidsafnemers optimaal gebruikmaken van de nieuwe regels voor overheidsopdrachten en sociale aspecten opnemen in hun aanbestedingsprocedures. In de laatste aanbeveling van het verslag ter verbetering van het juridisch klimaat worden de beleidsmakers verzocht om de bekendheid te vergroten van de staatssteunregels en de gevolgen daarvan voor sociale ondernemingen die diensten van algemeen economisch belang verrichten.

Het laatste deel van het verslag handelt over maatregelen om de **sociale economie en sociale ondernemingen te helpen bij het benutten van hun potentieel als de stuwende kracht achter billijke economische groei voor iedereen.** De bedoeling hiervan is om de EU-steun voor sociale ondernemingen te vergroten in de context van internationale ontwikkeling, met het oog op de verwezenlijking van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling voor na 2015. Met deze doelstellingen in gedachten moet de Commissie/EDEO, in het kader van de volgende cyclus van de internationale ontwikkelingsprogramma's, bijdragen tot een aanzienlijke uitbreiding van de inlichtingen uit open bronnen over de sociale economie en sociale ondernemingen.

Bovendien moet de Commissie het voortouw nemen bij het aansporen tot wereldwijde samenwerking inzake de ondersteuning van sociaal ondernemerschap, door op te treden als marktcoördinator en de uitwisseling van kennis te stimuleren. Voorts zijn er overlappingen en hiaten bij de financiering vastgesteld. Daarom moeten de Europese Unie en de EDEO op de behoeften afgestemde steun integreren in al hun bestaande en toekomstige beleidsmaatregelen en initiatieven ter bevordering van sociale en economische ontwikkeling, teneinde een klimaat voor sociale ondernemingen op te bouwen dat voldoende ondersteuning biedt.

Deze aanbevelingen zijn gericht op de **Europese Commissie, de EU-lidstaten (met inbegrip van hun lokale en regionale overheden) en derde landen, alsook op de sociale ondernemingsgemeenschap.** Ze bieden duidelijke handvatten voor het vergroten van de zichtbaarheid van sociale ondernemingen en verschaffen hen toegang tot de financiering die zij nodig hebben om te gedijen. Tegelijkertijd wordt een gunstig klimaat gecreëerd waarin de sociale economie en sociale ondernemingen vooruit kunnen komen, voortbouwend op de beste praktijken in de EU en de ervaring van vertegenwoordigers van de lidstaten en sociale ondernemers. Met deze alomvattende aanpak beoogt het verslag de voorwaarden te scheppen die nodig zijn opdat de sociale economie en sociale ondernemingen hun volledige potentieel kunnen benutten als stuwende kracht achter

In het algemeen verslag van GECEs staan dertien aanbevelingen voor concrete maatregelen om de problemen aan te pakken waardoor sociale ondernemingen thans niet optimaal kunnen functioneren. Deze aanbevelingen volgen hierna.

Op weg naar meer zichtbaarheid, erkenning en identiteit

Aanbeveling 1: De Europese Commissie, de lidstaten en de sociale ondernemingsorganisaties moeten duidelijker bewijsmateriaal verzamelen voor de toegevoegde waarde van sociale ondernemingen en dit beter te communiceren. De maatregelen moeten omvatten:

- de verzameling van systematische gegevens en de prioritering van onderzoek naar het economische en sociale belang, met inbegrip van het werkgelegenheidspotentieel en de dynamiek van sociale ondernemingen (lidstaten, Commissie);
- de cocreatie van een EU-brede communicatiestrategie (Commissie samen met de lidstaten en sociale ondernemingsorganisaties);
- de uitwisseling van knowhow en instrumenten inzake sociale toegevoegde waarde, waaronder instrumenten op het gebied van het beheer van sociale impact (Commissie, de lidstaten, sociale ondernemingsorganisaties);
- de verbetering van de capaciteit om verslag uit te brengen over de gerealiseerde maatschappelijke waarde (sociale ondernemingsorganisaties).

Aanbeveling 2: De Europese Commissie, de lidstaten, regionale en lokale overheden en sociale ondernemingsorganisaties moeten een assertievere en meer gecoördineerde sociale ondernemingsgemeenschap creëren. De maatregelen moeten omvatten:

- de vorming van legitieme, diverse en inclusieve representatieve netwerken die synergieën, wederzijds leren en coördinatie mogelijk maken (sociale ondernemingsorganisaties);
- de ondersteuning van de vertegenwoordiging van de sociale ondernemingsgemeenschap op EU-niveau (Commissie samen met sociale ondernemingsorganisaties en de lidstaten);
- de bevordering van een cultuur van cocreatie van beleid met sociale ondernemingen en de organisaties die hen vertegenwoordigen (lidstaten).

Aanbeveling 3: De Europese Commissie en de lidstaten, alsook hun lokale en regionale overheden, moeten de dimensie van sociaal ondernemerschap integreren in de relevante beleidsmaatregelen, programma's en praktijken. Zij moeten bij het opstellen van nieuwe beleidsmaatregelen en acties overleg plegen met sociale ondernemingen en hen daar zoveel mogelijk bij betrekken. Sociale ondernemingsorganisaties moeten deze mogelijkheden actief bevorderen en benutten. De maatregelen moeten omvatten:

- de opname van sociale ondernemingen als in aanmerking komende entiteiten in alle relevante Europese financieringsprogramma's en de integratie van dimensies van sociaal ondernemerschap bij de uitvoering en opvolging van EU-brede beleidsinitiatieven (Europese Commissie);
- de bevordering van de deelname van sociale ondernemingen aan relevante Europese mobiliteitsregelingen (Europese Commissie);
- de bevordering van wederzijds leren en capaciteitsopbouw tussen de regionale/lokale overheden om geïntegreerde strategieën te ontwikkelen ter ondersteuning van sociale ondernemingen (Europese Commissie en lidstaten);
- de hantering van sociale criteria bij openbare aanbestedingsprocedures (Europese Commissie);
- de opname van onderwerpen met betrekking tot sociaal ondernemerschap in de leerprogramma's van lager onderwijs tot universiteit en de bevordering van loopbaanmogelijkheden in sociale ondernemingen door de openbare diensten voor arbeidsvoorziening en diensten voor beroepskeuze (lidstaten en lokale en regionale overheden);
- de bevordering van wederzijdse kennisdeling en zakelijke betrekkingen tussen traditionele bedrijven en sociale ondernemingen (Europese Commissie, lidstaten, sociale ondernemingen).

Verbeteren van de toegang tot financiering

Aanbeveling 4: Aanbeveling 4: De Europese Commissie en de lidstaten moeten meer middelen verstrekken voor opleidingsprogramma's, starterscentra en tussenpersonen die op de behoeften afgestemde steun voor capaciteitsopbouw verlenen aan sociale ondernemingen. Dit is noodzakelijk om hun managementvaardigheden te ontwikkelen en hun financiële duurzaamheid te stimuleren. De maatregelen moeten omvatten:

- de versterking van Europa-brede steun voor netwerken/platforms die individuen (met inbegrip van adviseurs en pro bono deskundigen) in contact brengen met sociale ondernemingen die behoefte hebben aan capaciteitsopbouw, en toekenningssystemen voor sociale ondernemingen (Commissie);

- de oprichting van een pan-Europees financieringsprogramma voor investeringen en capaciteitsopbouw om sociale ondernemingen te helpen investeringsbereidheid te bereiken door de financiering van capaciteitsopbouwondersteuning van geselecteerde dienstverleners (Commissie);
- de financiering van gespecialiseerde centra voor startende of groeiende sociale ondernemingen en tussenpersonen die opleidingen en capaciteitsopbouw aanbieden aan sociale ondernemingen (lidstaten);

Aanbeveling 5 : De Europese Commissie, de lidstaten en organisaties uit de groep fondsenverstrekkers voor sociaal ondernemerschap moeten concrete maatregelen nemen voor het vrijmaken en aantrekken van meer financiële middelen die beter op sociale ondernemingen zijn afgestemd. De maatregelen moeten omvatten:

- de bevordering onder, opleiding en begeleiding van, en voorlichting aan de bredere groep fondsenverstrekkers (particulier en publiek) met betrekking tot de wijze van financiering van sociale ondernemingen (waarbij organisaties uit de groep fondsenverstrekkers voor sociaal ondernemerschap beste praktijken moeten verzamelen en de Commissie deze moet verspreiden);
- capaciteitsopbouw in de «impactgemeenschap» die sociale ondernemingen begrijpt en actief financiert, zodat op de sociale economie gebaseerde financiële tussenpersonen aan de behoeften van sociale ondernemingen kunnen voldoen;
- de verbetering van de geschiktheidscriteria voor investeringen in sociale ondernemingen, waardoor de toevoer van financiële middelen naar sociale ondernemingen wordt vergroot (Commissie en lidstaten);
- het wegnemen of verminderen van belemmerende regels waarmee particuliere financiers van sociale ondernemingen en sociale ondernemingen zelf worden geconfronteerd (Commissie);
- het in kaart brengen van de bestaande, uiteenlopende belastingvoordelen voor de financiering van sociale ondernemingen, zodat beste praktijken kunnen worden verspreid (Commissie en lidstaten).

Aanbeveling 6 : De Europese Commissie en de lidstaten moeten overheidsmiddelen aan sociale ondernemingen blijven toewijzen en overheidsmiddelen blijven aanwenden om particulier kapitaal aan te trekken, door investeringen in en het verminderen van risico's van de financiers van sociale ondernemingen, alsook door de invoering van goede bestuursstructuren. De maatregelen moeten omvatten:

- zorgen dat met de financieringsinstrumenten van de overheid (bv. EaSI, EFSI, InnovFin in het kader van Horizon 2020, Cosme en andere instrumenten ontwikkeling) de financieringsvolumes kunnen worden vergroot en de kwaliteit van de financiering van sociale ondernemingen kan worden verbeterd (Commissie) en in sociaal ondernemerschap en gespecialiseerde tussenpersonen kan worden geïnvesteerd (lidstaten);
- de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESI-fondsen) zodanig programmeren dat de dienstverlening en de investeringen in hoogwaardige sociale infrastructuur verbeteren.

De ESI-fondsen moeten een transformatieve rol hebben en worden gebruikt ter aanvulling van, en niet ter vervanging van, de nationale begrotingen van de lidstaten (Commissie en lidstaten);

- de lidstaten aanbevelen sociale investeringen te bevorderen, met name door gecoördineerde, holistische overheidsfinanciering op het gebied van sociale diensten, gezondheidszorg en onderwijsvoorziening;
- de ontwikkeling van complementariteit tussen publieke en particuliere financiering van sociaal ondernemerschap door het gebruik van hybride instrumenten (Commissie en lidstaten);
- de vertegenwoordiging van belangrijke belanghebbenden van de sociale ondernemingssector in het bestuur van regelingen die worden ondersteund door overheidsfinanciering, zoals het EFSI, en de integratie van het gebruik van effectbeoordelingen (Commissie).

Verbeteren van het juridisch kader

Aanbeveling 7: De Commissie moet een zachte wettelijke maatregel voorstellen die de lidstaten kan helpen bij het uitwerken van een geschikt kader ter ondersteuning van de bloei en uitbreiding van sociale ondernemingen. De maatregelen moeten omvatten:

- het opstellen van een juridische aanbeveling, in de zin van de Verdragen, waarin minimale beginselen worden vastgesteld om lidstaten aan te moedigen en te steunen bij de totstandbrenging van een specifiek nationaal kader voor de ontwikkeling van sociale ondernemingen (Commissie);
- toezicht op beleidsmaatregelen inzake sociale ondernemingen bij de werkzaamheden van de Commissie in het kader van het Europees semester, teneinde de uitvoering van bovengenoemde juridische aanbeveling te volgen (Commissie).

Aanbeveling 8: De Commissie en de lidstaten moeten grensoverschrijdende operaties stimuleren voor onderlinge maatschappijen en coöperaties, zodat zij het volledige potentieel van de interne markt kunnen benutten om hun activiteiten uit te breiden. De maatregelen moeten omvatten:

- de financiële ondersteuning van grensoverschrijdende operaties via programma's zoals INTERREG (Commissie);
- de verzameling van beste praktijken met betrekking tot prikkels om hun groei in de interne markt te stimuleren en de ruime verspreiding ervan (Commissie en lidstaten).

Aanbeveling 9: Overheidsafnemers moeten optimaal gebruikmaken van de nieuwe regels inzake overheidsopdrachten en sociale aspecten, waaronder voorbehouden opdrachten voor de sociale en professionele integratie van gehandicapte en achtergestelde personen (artikel 20), alsook gezondheidszorg en sociale en culturele diensten (artikel 77), opnemen in hun aanbestedingsprocedures. De maatregelen moeten omvatten:

- de actualisering van de in 2011 gepubliceerde gids van de Commissie over «sociaal inkopen» en de monitoring van beste praktijken (Commissie);
- de ontwikkeling van specifieke capaciteitsopbouwprogramma's en communicatiecampagnes (Commissie en lidstaten);
- de uitvoering/ontwikkeling van specifieke opleidingen voor Europese ambtenaren, zodat zij leren rekening te houden met sociale aspecten bij het opstellen van de specificaties van aanbestedingen (Commissie);
- de vorming van netwerken om de betrokkenheid van de verschillende belanghebbenden in dit proces te stimuleren (lidstaten, aanbestedende diensten, sociale ondernemingsorganisaties).

Aanbeveling 10 : De Commissie en de lidstaten moeten de bekendheid van de staatssteunregels en de gevolgen ervan voor sociale ondernemingen die diensten van algemeen economisch belang verrichten, vergroten. De maatregelen moeten omvatten:

- de voorbereiding of, in voorkomend geval, actualisering van de richtsnoeren, met name de richtsnoeren van 2013 voor de toepassing van de EU-regels met betrekking tot diensten van algemeen economisch belang (Commissie en lidstaten);
- het organiseren van verdere opleidingen over de wijze waarop de staatssteunregels moeten worden toegepast (Commissie en lidstaten).

Stimuleren van internationale ontwikkeling en groei

Aanbeveling 11: De Europese Commissie/EDEO moet, in het kader van de volgende cyclus van de internationale ontwikkelingsprogramma's, bijdragen tot een aanzienlijke en voortdurende uitbreiding van inlichtingen uit open bronnen over de sociale economie en sociale ondernemingen, en wereldwijd ecosystemen ondersteunen. De maatregelen moeten omvatten:

- de start van een belangrijk doorlopend onderzoeksinitiatief, samen met andere belangstellende donoren en partners zoals de OESO en de leden van de Commissie voor ontwikkelingsbijstand van de OESO, het UNRISD, de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling, Europese nationale ontwikkelingsagentschappen en andere openbare en particuliere donoren;
- de toewijzing van een specifiek bedrag voor de effectbeoordeling van nieuwe steunprogramma's voor de sociale economie en sociale ondernemingen, teneinde het gebrek aan degelijk en duidelijk bewijsmateriaal inzake het effect van deze ondernemingssteun op de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling te ondervangen. Deze maatregel moet ook door de lidstaten worden genomen.

Aanbeveling 12 : De Europese Commissie moet het voortouw nemen bij de bevordering van wereldwijde samenwerking voor de ondersteuning van de sociale economie en sociale ondernemingen, door op te treden als marktcoördinator en de uitwisseling van kennis te versterken. De maatregelen moeten omvatten:

- de aanvang in 2017 van een proces van intern leren, coördinatie en samenwerking tussen de verschillende afdelingen van de Commissie en de EDEO, waarvan de werkzaamheden verband houden met de ontwikkeling van infrastructuur voor en ondersteuning van de sociale economie en sociale ondernemingen;
- met ingang van 2017 het initiatief nemen tot een reeks regelmatige uitwisselings- en actiegerichte vergaderingen met andere mondiale donoren en investeerders (particulier en publiek) die op transnationale basis actief zijn bij de ondersteuning van de sociale economie en sociale ondernemingen (ongeacht lokale benaming);
- de bevordering, samen met de Duitse regering, die sinds het najaar van 2016 het voorzitterschap van de G20 bekleedt, van specifieke beleidsmaatregelen ter ondersteuning van inclusieve bedrijven/activiteiten en sociale ondernemingen (zoals besproken in het inclusief bedrijvenkader van de G20) om de verschillen in de reeks waarden, beginselen en bestaansredenen tussen deze organisaties beter te weerspiegelen.

Aanbeveling 13 : De Europese Unie en de EDEO moeten op de behoeften afgestemde ondersteuning integreren in al hun bestaande en toekomstige beleidsmaatregelen en initiatieven en internationale onderhandelingen ter bevordering van sociale en economische ontwikkeling (samenwerking en ontwikkeling, buitenlands beleid, handelsbeleid, nabuurschapsbeleid enz.), en sociale ondernemingen en de sociale economie breder verankeren in het strategisch denken om ondersteunende ecosystemen op te bouwen, zoals weerspiegeld door de pijlers van het initiatief voor sociaal ondernemerschap. De maatregelen moeten omvatten:

- het uittrekken, in de volgende programmeringscyclus, van specifieke directe en indirecte financiële middelen voor organisaties van de sociale economie, met inbegrip van sociale ondernemingen, in derde landen, samen met regeringen en ondersteunende en sociale financieringsorganisaties; en het starten van concrete samenwerkingsverbanden met andere mondiale partners om EU-financiering te genereren en het effect van de respectieve programma's te versterken;
- het geven van voorlichting, met name aan de regeringen van derde landen, over de rol van de sociale economie en sociale ondernemingen bij de verwezenlijking van de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling, alsook over het potentieel van noord-zuid-, zuid-noord- of zuid-zuid-uitwisseling van kennis, innovaties en samenwerking, met voorbeelden van de succesvolle toepassing van innovatieve oplossingen en modellen voor de sociale economie en sociale ondernemingen, alsmede het effect daarvan;
- het verankeren van de sociale economie en sociale ondernemingen in de herziene Europese consensus inzake ontwikkeling en in de stem van Europa in internationale onderhandelingen, handelsovereenkomsten en bij de Verenigde Naties;
- de organisatie van marktplaatsevenementen om sociale ondernemingen in contact te brengen met het internationale financiële ecosysteem, grote investeringen in ontwikkelingslanden te vergemakkelijken en andere organisaties van de sociale economie te betrekken bij het definiëren van financiële instrumenten om aan hun behoeften te voldoen.

